

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2023

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2023

УДК 61:378(043.2)

3-12

Відповідальна за випуск — д. е. н., доц. В. І. Борщ

Редакційна колегія:

В. Г. Марічереда, д. мед. н., проф.,
С. Г. Котюжинська, д. мед. н., проф.,
Л. М. Унгурян, д. фарм. н. проф.
Т. В. Чабан, д. мед. н., проф.,
А. І. Гулюк, д. мед. н., проф.
І. П. Анненкова, д. пед. н., доц.,
В. І. Борщ, д. е. н., доц.
Е. С. Бурячківський, к. мед. н., доц.,
Н. Л. Кусик, к. е. н., доц.,
К. М. Усиченко, к. мед. н.,
Ю. Ю. Петровський, к. мед. н.

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Одеського національного
медичного університету МОЗ України
Протокол № 3 від 31.01.2023 р.*

Забезпечення якості освіти у вищій медичній школі :
3-12 наук.-метод. міжуніверситет. конф. з міжнар. участю.
Одеса, 18–20 січня 2023 року : матеріали конф. / за ред.
д. мед. н., проф. В. Г. Марічереда. [Електронне видання]. –
Одеса : ОНМедУ, 2023. – 616 с.
ISBN 978-966-443-123-8

Матеріали конференції, присвяченої забезпеченню якості освіти у вищій медичній школі, містять тези доповідей учасників.

УДК 61:378(043.2)

ISBN 978-966-443-123-8

© Одеський національний
медичний університет, 2023

Лосєв Олександр Олександрович,
доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри дитячої хірургії

Аплевич Валерія Михайлівна,
кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри дитячої хірургії

Павленко Костянтин Віталійович,
кандидат медичних наук, асистент,
асистент кафедри дитячої хірургії

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК ЗДОБУВАЧІВ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Одеський національний медичний університет

Проблеми формування комунікативних навичок у здобувачів вищої медичної школи стали на перше місце під час пандемії, а потім стали ще актуальнішими у військовий час, тому що виникла необхідність застосування дистанційної форми навчання, яка виключає «живе» спілкування між потенційним лікарем (здобувачем) та пацієнтом. Комунікація розглядається як навичка, що виконує дуже важливі функції у суспільному житті, створюючи умови для забезпечення роботи усієї суспільної сфери та зокрема у сфері надання медичних послуг.

Поняття комунікація як науковий термін і галузь дослідження своїм другим народженням зобов'язана ХХ ст. . Походить воно від лат. communicatio — повідомлення, передача, бесіда, розмова. Більше того, словники свідчать, що вивчення проблем комунікації започатковано ще за часів Платона [1]. Таким чином вимальовується, що комунікація є різновидом взаємодії між певними суб'єктами (передавач, приймач) за посередництвом певного об'єкта (повідомлення). Окрім суб'єктів (лікар, пацієнт, батьки, опікуни, родичі) процесу комунікації, обов'язково має бути присутній об'єкт комунікації (повідомлення). Він може мати матеріальний характер (книга, SMS, жест, мова), або несвідомий, нематеріальний характер впливу на реципієнта (приймача). В останньому випадку комунікатор (передавач — лікар) може несвідомо впли-

вати на реципієнта (хворого), викликаючи в нього симпатію (антипатію), довіру (недовіру), любов (ненависть) тощо [1, 2].

Для здобувачів вищої медичної школи правильне формування комунікативних навичок має дуже важливе значення, тому що спілкування лікаря з хворим це перший етап взаємодії, від якого буде залежати правильна постановка діагнозу і формування авторитетної позиції лікаря перед пацієнтом. Від того, який зв'язок сформується у ланцюгу лікар — пацієнт (у дитячій практиці має місце ще одна ланка така, як батьки або опікуни), буде залежати успіх лікування хворого, досягнення високого рівня довіри і відповідного виконання лікарських призначень. Під час дистанційної форми навчання здобувачі мали доступ до великого обсягу інформації щодо формування комунікативних навичок, але не мали змоги застосування даної інформації у реальній ситуації, з конкретним хворим. Специфічним для формування лікарських комунікацій є психологічні особливості хворої людини, які включають в себе не тільки психотип, але й вік пацієнта. Потрібні різні підходи до різних вікових груп, а вони можуть сформуватися лише під час особистого контакту. У здобувачів медичної освіти дуже важливе формування “soft skills” [2, 3]. “Soft skills” — «м'які, соціальні навички успішності», які включають в себе навички комунікації, лідерство, відповідальність, вміння працювати в критичних умовах, залагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, самостійно приймати рішення, критично мислити. Вони універсальні та допомагають досягти успіху в будь-якій професії, а особливо професії «лікар». Вчені з університетів Гарварду та Стенфорду запевняють, що професійний успіх на 85 % залежить саме від “soft skills” [4]. Вони прийшли до висновку, що як би старанно і натхненно ви не розвивали себе, усе це внутрішнє багатство треба навчитися красиво презентувати й віддавати світу. Є різні варіанти формування комунікативних навичок такі, як тренінги [5]. Тренінги передбачають активну участь усіх присутніх у виконанні практичних вправ та завдань, роботу в міні-групах, аналіз та обговорення кейсів та відеоматеріалів, обмін досвідом між учасниками заходів, але вони теж потребують очного навчання та повністю не замінюють спілкування з хворим. Частково цей навик можна відпрацювати здобувачу вищої медичної освіти у симуляційному центрі з симулятивним пацієнтом, який має задачу максимально реально відтворювати сценарій будь-якого захворювання. Ці ситуації дозволяють формувати вміння «розуміти почуття інших», «вміння слухати», «формування емпатії» тощо [5, 6].

Таким чином:

— комунікативні навички є необхідною складовою професійної підготовки здобувачів вищої медичної школи, оскільки уміння знайти правильний підхід до пацієнта дозволяє покращити рівень задоволення від наданої медичної послуги;

— відпрацювання комунікативних навичок можливе тільки в умовах безпосереднього контакту між здобувачем та пацієнтом на клінічних базах, або за умови наявності симуляційного центру з професійними акторами, які виконують роль симуляційного пацієнта та тільки в умовах очного навчання;

— високий рівень комунікативних навичок дозволяє досягти високого рівня якості надання медичних послуг і формування висококваліфікованих кадрів.

Список літератури

1. Галіяш Н. Б., Петренко Н. В., Бількевич Н. А. Комунікативні навички в медицині: посібник. Тернопіль : ТДМУ: Укрмедкнига, 2019. 132 с.

2. Глазунова О. Г., Волошина Т. В., Корольчук В. І. Розвиток “soft skills” у майбутніх фахівців з інформаційних технологій: методи, засоби, індикатори оцінювання. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*. 2019. С. 93–106.

3. Длугунович Н. А. Soft skills як необхідна складова підготовки ІТ-фахівців. URL: <https://lada-fm.com.ua/>

4. Шафер Дж. Мистецтво переконання. Дев'ять способів вплинути на людей. Українські Новини. URL: <https://life.nv.ua/ukr/blogs/mistectvo-perekonannya-9-sposobiv-vplnuti-na-lyudey-50026769.htm>

5. Cinque M. Soft skills development in European countries. *Tuning Journal*. 2016. № 2. P. 389–427.

6. Haselberger D. Mediating Soft Skills at Higher Education Institutions: Guidelines for the design of learning situations supporting soft skills achievement. California : Modes, 2012. 133 p.

Летяго Ганна Володимирівна, Чернуський В'ячеслав Григорович, Волошин Костянтин Вікторович, Крутенко Наталія Володимирівна, Шевченко Наталя Станіславівна ВИКОРИСТАННЯ GOOGLE-ДОКУМЕНТІВ У ЯКОСТІ ІНСТРУМЕНТА ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО МЕДИЧНОГО НАВЧАННЯ	135
Лещенко Тетяна Олександрівна, Юфименко Вікторія Георгіївна КОМУНІКАЦІЙНІ МОВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «БІОЛОГІЯ» ТА ШЛЯХИ ЇХ ФОРМУВАННЯ	138
Литвинчук Ірина Вікторівна, Голубчик Христина Олегівна, Улізко Ігор Віталійович КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ НАУКОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	142
Лосєв Олександр Олександрович, Аплевич Валерія Михайлівна, Павленко Костянтин Віталійович ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК ЗДОБУВАЧІВ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	146
Любецька Вікторія Валеріївна ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МОНІТОРИНГОВИХ СИСТЕМ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	149
Ляхова Наталія Олександрівна, Голованова Ірина Анатоліївна, Краснова Оксана Іванівна, Белікова Інна Володимирівна НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ОСВІТНІХ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ.....	151
Манасова Гульсим Серікбаївна, Ніточко Катерина Олександрівна ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ У ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ТА МОЛОДИХ СПЕЦІАЛІСТІВ АКУШЕРІВ-ГІНЕКОЛОГІВ НА ПІДСТАВІ ТАКСОНОМІЇ БЛУМА	155